

en portada

Xuriguera, un intel·lectual polifacètic

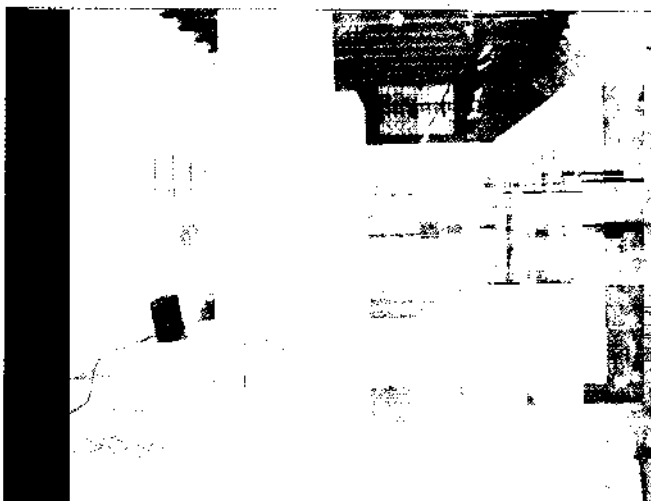
Aquest any 2008 és el centenari del naixement de l'escriptor Joan Baptista Xuriguera i Parramona, autor del llibre *Els verbs catalans conjugats*, entre una seixantena més de títols publicats. Per aquest motiu i gràcies al seu fill Pau s'estan organitzant tot un seguit d'actes, com ara l'exposició que s'inaugura a Sitges aquest dissabte: *Joan Baptista Xuriguera: un intel·lectual a descobrir*.

**FOTOGRAFIES I DOCUMENTS
EN 20 porta-retrats**

El Grup d'Estudis Sitgetans ha cedit l'espai cultural Pere Stämpfli per acollir l'exposició *Joan Baptista Xuriguera: un intel·lectual a descobrir*, que consta de fotografies i documents originals de gran interès per la seva antiguitat o rellevància històrica.

En l'acte d'inauguració hi haurà la presentació de la novel·la *Hilde* i un parlament del doctor Josep Camps i Arbós, doctor en Llengua i Literatura Catalanes i professor de l'IES La Serra de Mollerussa (Pla d'Urgell) i de la Universitat Oberta de Catalunya. La presentació anirà a càrrec de Ventura Seilla, amb la presència de Pau Xuriguera i Solà, fill de Joan Baptista. L'acte tindrà lloc aquest dissabte 19 de gener, a les set del vespre, a la sala d'actes de l'espai cultural Pere Stämpfli, carrer d'en Bosc número 9 de Sitges. L'exposició es podrà visitar del 19 al 27 de gener, de dilluns a divendres, de 18 a 20 h i dissabtes i diumenges de 12 a 14 h i de 18 a 20 h.

El Grup d'Estudis Sitgetans compta amb trenta-tres anys d'història i és la institució cultural més antiga del Penedès històric (de les

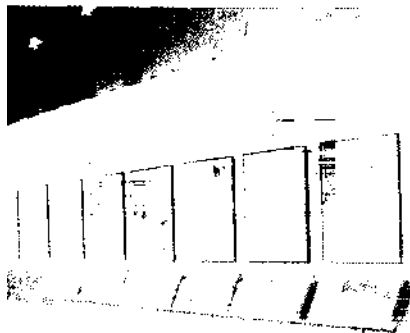

Jean Baptista Xuriguera el 1931

Un cop clausurada a Sitges, aquesta mateixa exposició es podrà veure del 19 al 30 d'abril a la Biblioteca Municipal Jaume Vila de Mollerussa i del 2 al 13 de maig a la Biblioteca Central d'Igualada

institucions existents actualment). El seu objectiu principal és promoure estudis sobre la cultura de Sitges i de les tres comarques que agrupen el Penedès a nivell cultural: Alt i Baix Penedès i Garraf. Han publicat una trentena de llibres i han organitzat unes 250 exposicions, les més importants sobre els pintors del segle XIX.

Aquestes dues imatges corresponen a l'exposició a Lleida

Exposicions i presentacions de llibres en motiu del centenari

Per celebrar el centenari del naixement de l'escriptor Joan Baptista Xuriguera Parramona (1908-1987) s'han organitzat tot un seguit d'actes.

S'han programat deu publicacions, de les quals destaquem:

- Reedició d'*HILDE* (la novel·la de la joventut – 1a ed. 1935), apareguda el desembre passat i editada per Editorial El Cep i la Nansa, Vilanova i la Geltrú.
- Reedició de *MARGARIT* (1a edició 1959), de propera aparició, Editorial El Cep i la Nansa, Vilanova i la Geltrú.
- Reedició de *DESEMBRE* (la novel·la de la revolució espanyola – 1a ed. 1934), de propera aparició, Edicions 1984, Barcelona.
- La *REVISTA SERRA D'OR* (publicacions de l'Abadia de Montserrat), dedicarà a Xuriguera el monogràfic del seu número de novembre de 2008.

A part de la mostra que es pot veure a Sitges, hi ha exposicions i presentacions de llibres programades a Martorell, Mollerussa, Igualada i la Universitat Autònoma de Barcelona, entre d'altres. El fill del mestre, Pau Xuriguera, destaca el seminari *Joan Baptista Xuriguera, entre la política i la literatura*, que està previst pel novembre d'aquest any a l'Autònoma. **Destacarà per la importància i el ressò que pot tenir, no tant mediàtic sinó des del punt de vista intel·lectual i de l'escriptor. Hi haurà les primeres figures de la investigació de la literatura i la llengua catalanes:** Josep Camps i Arbós (UOC) i Francesc Foguet (UAB) com a coordinadors, amb la participació de Joan de Serrallonga (UAB), Jordi Castellanos (UAB), Enric Falguera (UAB), Maria Campillo (UAB), Montserrat Bacardí (UAB) i Pau Xuriguera. Aquest seminari se celebrarà el 12 de novembre, dins del cicle *Escriptors dissidents*.

Joan Baptista i Ramon, molt units

Joan Baptista Xuriguera va néixer a Menàrguens (La Noguera) el 17 de juny de 1908.

Tota la família es traslladà a Balaguer i d'allí a Lleida. Joan Baptista fou el tercer de quatre germans, dels quals Ramon, el més gran, destacà com a intel·lectual, escriptor i crític d'art, mentre que els altres dos, Pere i Pau, van desaparèixer al Front de l'Ebre a l'octubre de 1938.

Ramon i Joan Baptista es portaven 7 anys. Pau Xuriguera ens explica que Ramon va ser el que va començar la revista *Lleida* (anys 1931-32) i quan va marxar a París el Joan Baptista el va substituir. **Així va començar la carrera periodística del pare. Durant la resta de la seva vida van estar molt units i s'explicaven i compartien tots els projectes literaris, malgrat que un estigués a França i l'altre aquí.**

A Lleida van passar la joventut i allí Joan Baptista es va formar políticament i literàriament. Va entrar a l'Ajuntament de Lleida i fou alcalde accidental durant un curt període de l'any 1936, en què va municipalitzar els teatres de Lleida. Després es va traslladar a viure a Barcelona i ingressà a l'ajuntament de la ciutat comtal.

El 17 de desembre de 1936 es va casar amb Lola Solà Campabadal, nascuda a Balaguer.

La primavera de 1936 es traslladà a viure a La Vajol (prop de Figueres) amb la mare i l'esposa. Passaren a França, país on començà un exili de 10 anys, travessant la frontera per la muntanya el 26 de gener de 1939.

Joan Baptista va ser un dels fundadors del Casal Català de Montauban (Tarn-et-Garone).

Estrena de l'obra de teatre *La pau regna al camp*, al teatre Victòria de Lleida el desembre de 1936, any de la seva publicació

A finals de l'any 1948 tornà a Catalunya amb dos fills: Blanca (1940-1968) i Pau (1943). Després de passar deu anys a l'exili van tornar a Barcelona i ja no es van moure d'allà. Joan Baptista va intentar reingressar a l'Ajuntament de Barcelona, però les nombroses instàncies van ser paralitzades al Govern Civil de Barcelona, la qual cosa va fer que continués dedicant-se a l'ensenyament.

Passava les nits treballant

Tal com explica el seu fill Pau, **Joan Baptista començava la seva vida quan nosaltres anàvem a dormir: es tancava al seu despatx i treballava cada nit fins a l'alba.** Va escriure febrósament i publicà la majoria de les seves obres, al seu càrrec i amb gran sacrifici, creant el segell editorial *Publicacions Ilerda*.

Va col·laborar activament amb el Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona, i en fou l'editor del Butlletí mensual des de 1969 fins a finals de 1981. En aquest centre comarcal va estrenar la seva obra de teatre *Don Joan*, el 1959.

Va rebre la Flor Natural en els Jocs Florals de Buenos Aires amb la poesia *Cant d'Amor* (1960). Va donar diverses conferències entre 1962 i 1978: *Les*

grans creacions literàries: Els Poemes (1961) a l'Agrupació Folklorica de Barcelona i altres; *Vida i mort de l'últim Comte d'Urgell*; *Evocació de Balaguer*; *Evocació de Lleida*, que fou el pregó de Festa Major de Lleida al Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona; *Alguns errors històrics (Moments crucials de la història de Barcelona)* dins el VII Curset d'Història de Barcelona, organitzat pel Museu d'Història de la Ciutat a Barcelona.

Va guanyar el premi Ignasi Iglésias de teatre en els Jocs Florals de Caracas (Veneçuela) amb l'obra *La Reina Margarida de Montserrat* (1969). **Les dues Flors Naturals que va rebre van ser de jocs florals celebrats a Amèrica, sempre fora d'Espanya.**

Gràcies a l'amnistia de 1977, va reingressar a l'Ajuntament de Barcelona (Museu d'Història de la Ciutat) dins de la secció del Departament de revisió i correcció de textos, fins al mes de maig de 1987, any en què es jubilà.

Joan Baptista Xuriguera va morir a Barcelona el 16 d'octubre de 1987.

Un home molt íntegre, amb un gran sentit de l'humor i treballador infatigable. Pau Xuriguera defineix així el seu pare. **No era de capelletes, no li agradava anar a estirar l'americana a ningú ni fer la gara-gara a la gent. Era molt noble: quan donava l'amistat**

Agost de 1960 a Bergerac, amb el seu germà Ramon

Tota la família a Montauban, on Joan Baptista va viure 10 anys i on van néixer els seus fills Blanca i Pau

En *Nou Diccionari de la Llengua Catalana* aplega els mots per famílies

la donava per sempre, encara que li costava fer el pas. No era un home que es pogués dir massa sociable, no li agradava participar a festes o reunions socials, era més aviat un home de treball i de fets.

Una eina útil, un llibre afortunat

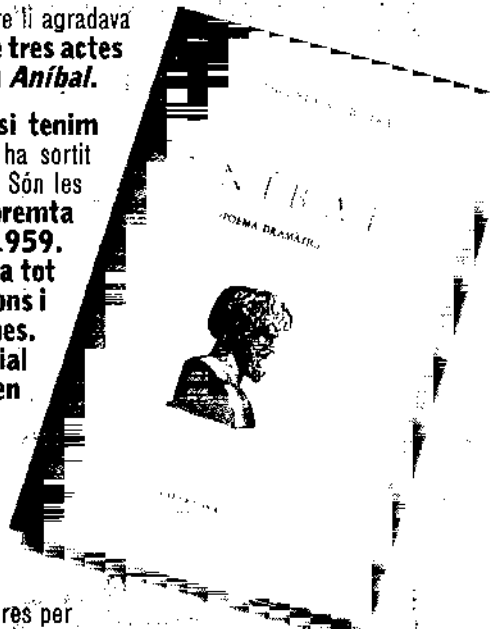
El cognom de Xuriguera és conegut, sobretot, per ser l'autor d'*Els verbs catalans conjugats*, un llibret de color verd molt útil en el món pedagògic. Però el seu autor, a més d'escriptor, va ser un valuós i prolífic historiador, dramaturg, lingüista, poeta, escriptor... Va treballar amb competència en una gran diversitat de camps. A través d'aquest autor podem repassar la cultura catalana durant el segle passat, marcada (així com els seus intel·lectuals) per la guerra civil i per l'exili.

Les seves obres van començar a editar-se l'any 1959 i l'últim llibre es va editar el 1987, que és l'any en què va morir. Per tant, la difusió dels seus llibres no fou massa gran. A més, com ens explica el seu fill Pau, aquella era una època en què Joan Baptista políticament no era gaire ben vist i no se li va fer massa cas. També penso que la fama és una qüestió de sort, és a dir, hi ha gent que té més sort que d'altres en el fet que sigui coneguda la seva obra. A part que el pare no era un home del règim, ni molt menys, i no interessava donar-li massa audiència. Ultimament, a l'última època, sí que li feien una mica més de cas: es van publicar articles sobre la seva figura, participava en algun premi que va rebre -sobretot fora d'Espanya-... També hi va influir que no era de camarilles: era un *freelance*, una persona independent.

Però *Els verbs catalans conjugats* va tenir molta més sort. Per què? **Perquè ha estat una eina útil. Va sortir en un moment en què tothom el necessitava i sortosament encara el necessitem. Encara avui els professors de català tenen l'amabilitat de suggerir als seus alumnes que tenen aquest llibre a la seva disposició. És un llibre afortunat, diu rient en Pau Xuriguera.**

De la resta d'obra de Joan Baptista Xuriguera, el seu fill destaca el que al seu pare li agradava més, que és un poema dramàtic que es diu *Anibal*. **És una obra de teatre en vers, de tres actes i amb uns 6.000 versos. Ell estava molt satisfet d'aquesta obra, del seu *Anibal*.**

A part hi ha obres encara inèdites que ens agradaria poder publicar, si tenim la sort de trobar una editorial que hi estigui interessada. Recentment ha sortit *Hilde*, *Margarit* sortirà d'aquí a quinze dies, i *Desembre* sortirà també el mes que ve. Són les tres primeres novel·les que va publicar, del 1934 al 35. ***Margarit* la tenia a impremta abans de la guerra però va haver d'esperar al retorn i va sortir cap al 1959. El parèntesi d'aquests deu anys d'exili va ser fatal i després, al tornar, ja tot havia canviat. El pare va haver d'espavillar-se com va poder: fent correccions i traduccions de textos d'autors clàssics com Plaute, Xenofont i Aristòfanes. En aquest cas eren traduccions del francès al castellà perquè l'editorial que les publicava era l'editorial castellana Iberia. Però obra creativa en castellà no en va fer mai.**

Un intel·lectual polifacètic

El llegat de Joan Baptista Xuriguera és tota la seva obra literària. Se'l coneix més que res per ser l'autor del llibre dels verbs conjugats, això és el que li ha donat més popularitat, però darrere d'això hi ha un home que es va significar molt socialment i políticament a l'època d'abans de la guerra. Després ja tenia una obra literària començada però es va perdre en gran part després de la guerra. Va treballar molt i va arribar a fer una seixantena de llibres, tractant molts temes: des de la poesia, al teatre, l'assaig històric i la lingüística. **Jo crec que tot això és un llegat important dins de la cultura catalana, ens diu el seu fill Pau. A més a més el pare no va voler trencar mai aquest vincle amb la llengua, no va voler caure en temptacions d'escriure en llengües que tenen més difusió sinó que es va mantenir íntegre dins de la llengua i la cultura catalanes.**